

PEST, MARTIUS 8.

10. szám.

I. FÉLÉV. 1860.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer: csütörtökön. Előfizetési díj: helyben félévre 1 frt 31 kr., s egész évre 2 frt 62 kr. aust. ér.; vidékre postán félévre 1 frt 66 kr., s egész évre 3 frt 32 kr. au. ér. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca, 8. sz.) bérmen tesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „Katholikus Néplap” szerkesztőségéhez (Pest, Képiró-utca, 4. sz.) intézendők.

A keresztény önmegtágadás.

Ha figyelemmel kísérjük honunk családi köreinek viszonyait, úgy találjuk, hogy oda egy baljóslatu kellemetlen vendég férközött be, kinek szegénység és elégedetlenség a neve. Szomorú tapasztalás! De még szomorítóbb az, hogy, látván e veszélyt, mely némely családfákra nehezült, sohasem akarnak annak igazi okára figyelni, hogy okulásnak. Szüntelen csak az okozat miatt halljuk a fűdalmas sópánkodásokat, s készakarva fordulnak el annak igazi okától; holott nem lehet nem észrevenni azt.

Ne szépítgessük a dolgot. Mondjuk ki nyíltan, mint keresztényekhez illik, miszerint a főnemlített baleseményeket többnyire az erények erényének, a keresztény önmegtágadásnak megvetése okozza. Nehéznek látszik sokak előtt e lelki fegyver, melylyel oly dicsően küzdenek, s folyvást küzdenek a test, világ és ördög ellen a viaskodó kath. egyház bajnokai. Sokan akarnák követni Jézust a mennyek országába, a nélkül, hogy önmagukat megtágadják; holott e nélkül soha nem juthatni oda. Ime röviden előadva az ok, miért találunk oly sok vagyombukott s elégedetlen magyar családra!

Önmagát megtágadni, szoros értelemben véve, annyit tesz, mind azt, mit megkívántunk, magunktól elvonni. Keresztényi szempontból az önmegtágadás nem egyéb, mint gondolataink-, szavaink- és cselekedeteinknek olyatén meggátlása, hogy semmit ne gondoljunk, semmit ne szóljunk, semmit ne cselekedjünk, mi az Isten akaratával ellenkezik; tehát, mint sz. Pál apostol mondja, „a kik élünk, ne magunknak élünk, hanem annak, a ki a mi hasznunkra meghalt, s feltámadott, a mi Urunk Jézus Krisztusnak.”¹⁾ Sz. Egyed, seraphicus sz. Ferenc barátja, „Paradoxaiban” ekkép határozza meg a ker. önmegtágadást: „Ha jól akarsz látni, vájld ki szemeidet, és vak légy; ha jól akarsz hallani, siket légy; ha jól beszélni, néma légy; ha gazdag akarsz lenni, szegény légy stb.”; s utóvégre hozzáadja: „O mily nagy bölcsesség ezeket véghezvinni

tudni! mert nagy dolgok, s nem mindenkinek adatott, hogy mivelje ezeket. Senki ne halljon, ne beszéljen, csak mikor hasznára válik, s ezen túl semmi szín alatt ne terjeszkedjék.”²⁾ Ez utóbbiakból világos, hogy mit akar különöz állításaival a nagy szent; hogy tudnillik minden természetes hajlaminkat azonnal fojtsuk el, mihelyt ezek nekünk nem hasznosak, vagyis Isten akaratával ellenkezők.

Az önmegtágadás gyakorlata, minthogy általa lelkünk, mint nemesebb főalkatrésziünk uralmat gyakorol az alsóbb osztályu alkatrész, a test fölött, valóban méltó hozzánk. A lélek ugyanis, minthogy égből eredt, fölfelé, az ég felé törvén, a test ellenben, minthogy földből vétett, lefelé a földhöz huzódván, folytonos küzdelembe hozzák az embert, nem mintha összeférhetlen lenne az egymással oly szoros viszonyban álló test és lélek, hanem mert folyvást vívnak az egymás feletti uralom miatt. Boldog tehát azon ember, ki dicső eredetének önréztében nem itt lent, hol minden tökéletlen, hanem ottfön az égben, hol szent Agoston szerint „öröm üröm nélkül, nyugalom munka nélkül, egészség betegség nélkül, bőség fogyatkozás nélkül, élet halál nélkül, öröklét enyésztenélkül, boldogság szenvedés nélkül vagyon.”³⁾ keresi hazáját, s nemesebb alkatrésze mellett küzdvén, önmagát megtágadja. Boldogtalan ellenben, ki feledvén eredetét, csak testének tömjénezik, s lelkére mítem figyelve, azt a szenvedélyek zsarnok uralma alá hajtja. Atlátták már ezt a pogány bölcsék jobbjai is, s nem rettegtek az élvezetdühös pogány nép között erénynek hirdetni az önmegtágadást.

Ki nem olvasott Socrates, Pythagoras, Plato s más pogány bölcsék szigorú életrendszereiről? Menyire méltánylották már a pogány bölcsék az önmegtágadást! csakhogy e dicső erény gyakorlatában, semmi felsőbb tekintélyü irányadójak nem levén, gyakran neveléses szélsőségekre vetemedtek. Eltekintve azonban ettől, elég tudnunk, miszerint maga az emberi méltóságnak önrézete a józan ész csalhatlan követel-

¹⁾ Kor. II. 1. 5, 15.

²⁾ Hist. seraph. Religionis, L. I. p. 65. — ³⁾ Manuale S. Aug. c. 7.

ményeül tekintette a dicső erényt, minthogy sz. Pál apostolnak bizonyítása szerint „a pogányok, kiknek kijelentett törvényök nincsen, a természettől vezéreltetve, ama törvényekben foglaltakat cselekszik, illetén törvényök nem lévén, önmaguknak törvényül szolgálnak.“¹⁾

Bekövetkezett az idők telje. A várva-várt égi Mester, a Világszabadító megjelent; midőn már is az örök élet kapuit föltárta volna, jelszavul, mely nélkül nem juthatni oda, az ön megtagadást tüzte ki, mondván: „Ha ki utánam akar jönni, tagadja meg önmagát.“²⁾ — Ő fölméne mennyekbe, s ott ül Atyjának jobbja felül, hátrahagyván nekünk a Szentlélek által vezérelt, s épen azért csalhatlan anyaszentegyházat. Ez ugyanazt kiáltja híveinek, s gondos anyaként számtalan módot is nyújt az égbetörekvőknek, hogy minél tökéletesebben, s emberhez ilöbben gyakorolhassák a Krisztustól jelszóul kitiűzött önmegtagadást. Nem oly fegyver ez tehát, melyet a gyarló ember el nem bírna; csak jó akarat kell hozzá, s e tekintetben minden képzelt nehézség eloszlik. Nem kívántatik, hogy valami nevétséges szélsőségekre vetemedjünk az önmegtagadás gyakorlatában; hanem, mint sz. Leo pápa mondja, csak annyiból áll az egész, hogy „tudja meg a belső ember, miszerint igazgatóul rendeltetik a maga külső embere fölött; s hogy az isteni felsőbbtség által vezetett ész kényszerítse a földi lényt hódolni a jó akaratnak.“³⁾ E szerint kötelességünkül ismerjük, hogy a belső ember, a lélek, szüntelen uralkodjék a külső ember, a test fölött; hogy ez uralkodás a Szentlélek által fölvilágosult elme által vitessék végbe; s hogy az imígyen fölvilágosodott elméből kifejtett jó akarat meghódítsa, és mintegy eszközeül használja föl a földi anyagból képezett testet. — Ennyit és nem többet igényel a kath. egyház, midőn híveit a ker. önmegtagadás gyakorlatára minden alkalommal serkenti. S mégis, oh Istenem! mily nagy megvetésben részesülnek az abból önkényt sarjadozó, ugyanazon egyház intézményei. Vegyük föl például a szent böjtöt. Mily sokszor szolgált már guny tárgyul ez üdvös keresztény szokás azoknál is, kik magukat katolikusoknak nevezik; holott az nem egyéb, mint egyik hatalmas eszköze a ker. önmegtagadásnak.

A világ, valamint a lelkünkkel legszorosb viszonyban álló test folyvást inceselkedik ellenünk, s valamint a a kinszenvedéséhez készülő Üdvözítőnknek, nem különben nekünk is szüntelen mutogatja a maga pompáját, örögi császárszavával kiáltván felénk: „Ezt mind nekem adom, hahogy lábamhoz borulva, imádandasz engem.“ És vajmi sokszor hallgat az ember e hízogó szavakra! Meg nem elégedvén ugyanis azon földi jóval, melyet a Gondviselés juttat számára, tovább terjeszkedik kiadásában, mint semhogy vagyonához aránylag szabad volna. A tulterjeszkedés mindig jobban meg jobban ingerelvén az élvezetvágyat, de a vagyon is kevesebbre olvadván le naponkint, a felkorbácsolt szenvedélyek rabjává lesz, s hitelezőinek irgalmatlan kezei közé kerülvén, véginségre jutand. Méltó büntetés ez a szerény önmegtagadás megvetőjére nézve. Hányszor nem akará őt az egyház, ama szeretetteljes s gondos anya, valamint a tyuk a maga csirkéit, szárnyai

¹⁾ Róm. 2. 5. — ²⁾ Mát. 16. 24. — ³⁾ Serm. 85. de Jejun. sept. mensis.

alá venni, és nem akarta. Azt hitte, hogy a kor szellemének hódolt, midőn az egyház gyámsága alól — mint mondani szokás — emancipálta magát; hitte, hogy okosan cselekszik, ha annak üdvös intézményeit guny tárgyává teszi. S ime mit nyert ez által!

Hazánkat illetőleg, mai napság ennek minden jóra való polgára méltón aggódik, hogy mi lesz majd e szép hazánkból, ha az ősi birtokok elharácsolása oly nagy mérvben, mint eddig, folyvást tartand. Valóban aggasztó egy körülmény! Valljon nem isteni büntetésül tekintendő-e a vagyonbani fogyatkozás? Mi legalább azt mondjuk, hogy nem lehet azt csupán az idők mostohaóságának felróni. Hányszor nem látta ez ország a török- s tatárjárást; hányszor nem látogattaték meg terméketlen, sovány esztendőkkel: mégis sértetlenül maradtak fön az ősi birtokok! És mire mutat ez? Nemde arra, hogy az isteni látogatás nem tett tönkre még egész családokat. Más lapang tehát itt a dologban. Nézetünk szerint valódi isteni büntetésül tekintjük a mindinkább észrevehető elszegényedést, s ebből önkényt eredő elégedetlenséget a családok körében. Elküldje ugyanis haragjában az Ur egy, a török- s tatárnál is veszélyesb ellenséget, az élvágyat és fényűzést, mely önmegtagadás nélkül egészen tönkre juttatja a vigyázatlanokat.

Esziünkbe jut itt egy, tárgyunkhoz illő monda, melyből igen szép tanulságot vehetnek az élvhajhászok. Kérdezvén a jegyszédő hajótiszt bizonyos magánzótól, hogy mi lenne a rangja? A kérdezett felelé: „Én magam ura vagyok.“ — „Ennél, ugy mondá a jegyszédő, nem tudok szebb czímet e világon; azon embert értvén, ki a szenvedélyek fékezésével önmagán uralkodni tud, szóval ki az önmegtagadás dicső erényét gyakorolja. Ez igazán a maga ura, s ennél, mi is mondjuk, hogy szebb czímet nem ismerünk. Vajha ily értelemben függetlenségre törekednének mindazok, kik oly buzgón szeretnek vívni a test függetlensége mellett — saját romlásukra. Vajha e honnak családfejei ily értelemben vett uralomra magukat felküzdzeni igyekeznének, s nem lenne körükben tapasztalható az élvezetvágy és fényűzés, s ennek szülötte az elégedetlenség!

Haffner Ignác.

Aquinói szent Tamás gerjedelmei az Oltári-szentséghez.

Imádom Fölséged,
Drága nagy Szentség,
Kenyér-szinbe rejtett
Titkos Istenség!
Neked kész hitével
Szivem áldozik,
Mert lényed vizsgálva,
Mégfogyatkozik.

Benned több más érzék
Gyarlón elmerül,
Csak a hallás gyöz meg
Szent valód felül.
Mit hajdan Megváltónk
Nyíltan hirdete,
Az volt, s az lesz rólad
Keblem szent hite.

A keresztfán rejlett
Csak az Istenség,
De itt együtt rejlik
Az emberiség:
Mégis mind a kettőt
Vallom, és azért
Esdem, mit a lator
Hozzad térve kért.

Sebeid Tamásként
Nem szemlélhetem,
Mégis Istenséged
Bizton hirdetem.
Add, hogy napról napra
Jobban higyelek,
Benned bizzam, s mindig
Hőn szeresselek.

Irgalmas pellikán,
Isten egy fia!
Kinek vérbullása
Lett üdvöm dija:
Mosdass szent véreddel,
Melynek cseppje bár
Egy világ üdvéért
Bőven teljes ár.

Jézus! kit rejtekben
Itt imád híved,
Add meg, a mért lelkem
Oly szomjan epéd:
Hogy majd színről színre
Mennyben lássalak,
S látásodban boldog,
Folyvást áldjalak.

Á. G. p. k.

Az árva leány.

— Igaz történet. Folytatás. —

Lukácsék Jánostól.

II.

(Vége.)

Igy álltak az ügyek a malom lakóival, midőn egy napon csinos fogatu kocsi állt be a molnárékhöz, s az egyenruhás inas egy, ifjúi gonddal öltözött, de őszbe borulni kezdő öreg urat emelt ki, kinek arca a figyelmesb jellemismerő előtt ha nem is semmit, bizonyára nem sokat jósolt, míg a beszéd méz-máza után ítélő benne nyájas, leereszkedő egyéniséget vélt megismerni: teins Csunyai Imre ur.

Az öregek nyájas, de még sem szolgálai tisztelettel léptek ki a teins ur elé. Mariska meg sem mozdult; ki tudja, munkája mellett lelke hol röpkedett?

Csunyai földig érő bokok közt fejezé ki örömét a találkozás szerencséje fölött a különben ismerős molnárék előtt, kik természetes őszinteséggel kérdezek:

— Minek köszönhetjük e véletlen szerencsét?

— Azaz: miért jöttem? — viszonzá Csunyai. Rövid leszek; tudják, miként nálam tartózkodó s a házi-asszonyt pótló hugom elhagyván, merthát férjhez ment ám, azóta

nincs, ki e szerepet betöltené. Agg legény vagyok, most bánom. Oly nőt ohajtanék tehát, ki hugomat méltán pótolná.

— Tehát házasodni? — jegyzé meg a molnár.

— Isten mentsen meg! Annak az ideje lejárt. Én csak tisztos nőt, takarékos gazdasszonyt ohajtanék, mint például önök keresztlányja, Mariska.

— Az nem tőlünk függ, uram! E tekintetben az ő akarata kérendő ki.

— Tudom; de önök szava tulsulylyal bír, s ha részemen vannak, miről sem kétségeskedem.

— Oly tanácsesal, melyet később megbánhatna, semmikép sem szolgálhatunk.

— Tudom, tudom; nőtlenségem bántja önöket. Agg korom elég biztosíték a lány erényére nézve. És Isten látja lelkemet, engem az erkölcsi kénytelenségen kívül még a legnemesebb részvét is ösztönöz erre; én második atyja leendek.

Volt valami Csunyai hangjában, mi a molnárék által jónak magyaráztatott. Aztán ismerték e férfiut: semmi rosz hire nem volt. Az öregek összenéztek; Mariskát hivatták. Csunyai a legélénkebb részvétnyilatkozatok közt tudatá szándokát a lánykával, ki mindenek bámulatára alig kis gondolkodás után felelé:

— Elfogadom ajánlatát, teins ur!

Csunyai arcát a vad kék lángja pirosította e szavakra.

A molnárék pedig sajnálkoztak, hogy keresztleányuktól el kell válniok; de mégis annak jövendője tekintetéből megnyugodtak. Következtek a további tervezetések, miket mi egyszerűen mellőzünk. Különb az árvának ez elhatározásán nem kell esodálkozni. Habár ugyanis a molnárék bánásmódja egészen szilói volt: ő neki mégis nem minden fájdalom nélkül esett amaz öntudat, hogy ez mégis csak kegyelem-kenyér, melynek az illetők részéről halál, vagy valami más eset könnyen véget vehet. És akkor hová ismét?

Alig hogy elment mosolygó arc, fényes ígéretek s czifra szavak közt Csunyai, Mariska a szobába ment; még anyjától megmaradt ágya előtt letérdelt, egyet zokogott és imádkozott. Ah mert egy, szívbőlí ima ama tulvilági titkos lant, melynek hurjait szellemkezek érintvén, édes-kedves összengzetök az Istenség üdvéből néhány esőppet önt a magával alig bíró szívre!

Ezt végezve, ruháit kezdé magától elvetni, mondván:

— Félre tőlem ti rongyok, miket ugyan a születés megadott, de miktől a szegénység eltűlt! Nem illettek ti többé engemet. . . El kell válnom tőletek; hisz én szolgálóvá leszek. . . Le, le veled czifra hajesokor. . . hosszú öltöny. . . hadd cseréljelek föl egy szolgáló öltönyével. Menjen minden feledékenységbe, mi multamra emlékeztetne; új mezem hirdesse új, igénytelen állásomat. Legyen minden szolgálai rajtam, csak lelke nem hagyom azzátörpülni soha. Oh anyám szelleme, örködjél leányod fölött! Nem busulok, örülök új helyzetemen; hisz az egész emberiség mind szolgál, miért nem lehetnék én szolgáló? Az emberek sokszor örök üdvöket is zsoldba adják: én csak két kezemet bocsátom áruba. Aztán egy szolgálóval is jár a becsület és erény, s e nélkül a többi mi? — Soha, soha nem veszek többé magamra titeket, ti lerugott rongyok! . .

E szavai közben magára ölté új ruháját. A simára leeresztett, s pántlikába font haj, és az egyszerű kartonruha amaz egyszerű falusi jelleget tanúsítá, mely alatt testileg szintugy, mint lelkileg romlatlan szívek dobognak, új, ártatlan bájt nyervén Mariska ez által.

— Így ni — szóló végre önelégülten magához — most már feladatomban megoldásához kezdek.

— Lányom, lányom, mit mivelteél — kérde a belépő molnárné, csodálkozva szemlélvén őt.

— Semmit mást, keresztanyám, mint hogy alakomat jövőd szerepemhez idomítottam.

— Oh jerszívekre szegény gyermek, hadd öleljelek meg! Ne szólj, ne szólj, kérlek, többet; úgy látom azt, mit lelked gondol... s egyszerre sírom és örülöm kell fölöttem.

Egymás nyakába borultak hévvel, szenvedélyvel.

A molnárné ezután szívreható tanácsokat adott Mariskának, melyek kétségkívül, mint megannyi magok, a legjobb földbe estek. Ezután hosszú elmélkedési szünet állt be, melyet csak az ősz hildege által már levert, de a most szépen sütő nap által újra föléledt legyek egyhangu dorgása zavart meg; míg odakünn a sárgulni s hullani kezdő lombok a nap sugaraival a kialvó és föltámadó élett látásának hirdéni.

Mennyi költészet s mély érzelem az egyház részéről, hogy ez időben tartja összes halottai emlékét!

Mindezen jelenetekhez járult még a malom, melynek kerekai jelenleg nem peregtek, mindannyi vizilovak sötéten meredezvén ki az árokból, várakozván, míg az e száraz időben hullámokkal megtelik, hogy azután szokott örök körutjokat folytathassák. A molnárné pedig szemére huzott bárányszőrsipkájában a gátorban követ farag. Csak úgy szórja a szikrákat bárdja, melyek szeméi könnyűiben törődnek vissza, mint a napsugár egy megtört jégezen; de hajh! ajkai elnémultak, többé nem énekel, mint a fülmile, melynek párját a keselyű falta föl.

Mariska állt egyszerre előtte áteserélt öltönyében.

— Elmegyek ám innét, János! . . .

A legény fölvetvén fejét, csodálkozva nézi Mariskát.

— Nem ismer így, ugy-e? Lásza, szegény leánynak, ki szolgálni megy, így kell ám öltözködni!

— Tehát „Isten hozzád“ -ot jött mondani, nemde? — ejté busan.

— Még nem . . . hanem — viszonzá zavarral — ön abbahagyta már éneklését.

— Oh a nap is elborul, ha felhő vonul alája . . . s ha már egészen leáldozott, gyászos sötétség borítja el az eget!

— Ön mindig oly komor eszméket érint. . .

— Mert komorolni kezd életem is. . .

— De hát miért? . . .

János felelet helyett a köre vágott, mérges szikrákat hányván az.

— János! — mondá ihletten Mariska — nem messze leszek . . . ön nemesszívü, nem feledem el . . . de ön se feledkezzék meg a szegény árva leányról!

— Oh, soha soha! — vágott közbe lelkesülten az ifju.

(Folytatása következik.)

Egy ifju levelei édes anyjához.

IV.

Édes kedves jó anyám! — Itt már a bűjti szent idő, midőn az anyaszentegyház az ő kedves jegyese, az Ur Jézus halála felett keseregvén, minket is sirásra, azaz töredelmes bűnbánatra szólít föl. . . Istenem, mily kedves emlékek ébrednek föl lelkemben, ha visszagondolok azon nagybűjtökre, melyeket én, mint gyermek átéltem kedves anyámnak oldala mellett! Mintha most is hallanám édes anyám intó szavait, melyeket esténként hozzám szokott ilyenkor intézni: „No Janesikám, vedd az olvasót és menjünk a templomba, — de ott aztán szépen imádkozzál!“ S mentünk, s Isten panaszul ne vegye, imádkoztunk, a mint legjobban tudtunk; visszajöven pedig jóízűen elköltöttük a rövid vacsorát, a h a j a s k r u m p l i t . . . De bezzeg volt is aztán öröm, ugy-e kedves anyám? mikor együtt mentünk a szent koporsót is látogatni, s kedves anyám megengedte, hogy én tehessem a a tányérba a piros tojást vagy krajczárt. Azonban ne menjünk messze. A bűjti szent idő, vacsora és koporsó látogatás eszembe hozza a mult levelemben tett ígéretemet, melyet beváltani akarván, elmondom most, miként szoktatott kedves anyám a j á m b o r s á g h o z. Egy anyáról hallottam, hogy szokása volt mindig, valahányszor szoptatni akarta gyermekét, előbb keresztet vetni előire, hogy így az mintegy anyja tejével szíjja magába az ajtatosságot. Kedves anyám is ugy nevelte gyermekeit; oly korán kezdett mindnyájunkat a jámborság- és ajtatossághoz szoktatni, hogy bátran lehet mondani, miként anyánk kebelén tanultuk meg Istent imádni. Vagy elmondjam-e, mily korán kezdte engem édes anyám az imádsághoz szoktatni? Oh igen, kedves anyám nagyon jól tudta, hogy az imádság a lélek kenyere; valamint a test étel nélkül elhal, ugy a lélek is imádság nélkül előbb-utóbb ellankad, és elvész. Tudták ezt az első keresztények is, kik épen azért mindenképpen felett nagyra becsülték az imádságot. Kivéve azokat, kik akadályozva voltak, össze is gyűltek ők naponként reggel s este a közös imának elvégzésére. Imádkoztak éjszaka is, különösen ha valaki álmából fölébredt, a szótárokról és az Ur imájáról elmélkedett. Minden munkájokat Istennel kezdék, Istennel végezték. Ha ki-s bementek, leültek vagy fölkeltek, öltözködtek vagy vetkőzöttek, ettek vagy ittak, szóval minden mozdulatukban a szent kereszt jelével illeték homlokukat. Így tettek az első keresztények, és így tett kedves anyám is. Oh hányszor hallottam édes anyám szájából, midőn valamihez fogott, a szent fohászt: „Jézus segélj!“ És hányszor hallám, mikor például a megterhelt kosárral haza ért, így felsohajtani: „Hála Istennek!“ Reggeli, esti és egyéb imádságait mindig legpontosabban elvégzte. Azonban rólam sem feledkezett meg kedves anyám, s még beszélni sem tudtam, már is szoktatott az imádsághoz. Oh ezerzer legyenek áldottak a kezek, kedves anyámnak kezei, melyek az enyéimet először tették össze imára! Legyenek áldottak az ajkai, kedves anyámnak ajkai, melyek először mondták helyettem: „Atyának, Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Amen.“ — S addig-addig vettem reám kedves anyám az én gyenge kezemmel keresztet, míg végre én magam is bírtam már vetni, noha még nem szóltam. . . Midőn végre dadogni kezdtem, reggeli és esti ima gyanánt ezt imádkozá velem édes anyám: „Jézus, Mária, szent József, légy velünk!“ Asztalhoz sem ültem a nélkül, hogy keresztet nem vettem és „Diesértésék“ et nem mondtam volna; asztal után pedig újra keresztet vettem és „Hála Istennek“-et mondtam. — A mint pedig napról napra növekedtem a korban, a szerint növekedett egyszerűsége az általam elmondandó imádságok száma. Lassankint megtanultam a Miatyánkot, aztán az Üdvözlöt és ugy tovább, míg végre mind tudtam. Persze hogy aztán el nem felejtettem, ha egyszer megtanultam; mert kedves anyámnak szokásos kérdése volt minden reggel, midőn kenyeret kértem: „Imádkoztál?“ Este pedig, ha álmos voltam, így szóló hozzám: „Imádkozzál s menj aludni.“ S én imádkoztam, keresztet vettem vánkossomra; s midőn már mindnyájan fektüdtünk, kedves anyám a szenteltvíz-tartóba mártá kezét, s mindnyájunkat meghintve, eloltá a gyertyát s így aludtunk el. — Más szokása is volt még kedves anyámnak, mit lehetetlen érintetlenül hagynom; mert a gyermek örömeik egész özöne támad föl szívemben annak emlékére. Avagy mondja meg kedves anyám, nem örültem-e, midőn ked-

ves anyám kapesos imakönyvét fölnyitá, és egyenkint megmutogató képeit, azokat rendre csókolgattam? Emlékezik-e még rá, mit mondott, midőn azt a képet mutatta, hol a haldokló beteg ágya alatt az ördög leselkedik: „Látod, ez az ördög; aztán ne légy rossz, mert akkor ez fog elvinni, ha meghalsz!” — Hát azt tudja-e kedves anyám, mikor egyszer az utczán végeztem térdén állva imádságomat, egy ember meg arra menvén, krajczárt adott nekem ajándékba? Istenem! hány krajczárt ad a jó Isten is az embereknek, sőt mit mondok, krajczárt? önmagát adná, csak kérnék őt az emberek; de hánynak nem kell az imádság, és hányan vannak, kik csak úgy kelnek és fekszenek le, úgy ülnek az asztalhoz és úgy kelnek fel attól, mind — de még annál is rosszabbak; mert, mint kedves anyám sokszor mondta, az ökör ökör, és mégis térdre esik, mielőtt fölkelne, mintegy imádni akarván a maga Teremtőjét! . . . Hát azt nem felelte-e még el kedves anyám, hogy mikor egyszer a kályha mellett végzém reggeli imámat, vagy maga, vagy boldogult édes atyám, Isten nyugasztalja őt! azt mondta: „Nó fiam! most már legalább koldusnak is elmehtnél; mert tudsz imádkozni!” — Köszönöm Istennek, hogy ily sorstól megmentett; de biz az megtörténhetett volna velem is, mint sok mással, s akkor bizony-bizony csak imádság által kellett volna keresni kegyeremet. Azonban kedves anyám! azt mondja szent Ágoston, hogy mi mindnyájan koldusok vagyunk Isten előtt; azért tehát, habár ajtóról ajtóra nem kell is mennünk, de az Isten irgalmának ajtaja előtt mindenkinél szent kötelessége imádkozni, különben meg nem él. . . Hála és köszönet tehát kedves anyámnak, hogy oly korán hozzá szoktatott engem az imádsághoz, és így megszerettette azt velem. Leteszem tollamat, s minthogy éppen szombat van, előveszem szent olvasómat s elimádkozom azt, a mint kedves anyám megtanított rá, édes apikámért, édes mamikámért, mindnyájunkért, a megholt hivekért. . . Isten és a szeplőtelen Szűz oltalmába ajánlva kedves anyámat, csókolom kezeit, s vagyok engedelmes fia,
János.

Mátrai levelek.

Nagy az a Máttra! — messze veti csuesainak árnyait; sokfelé tapad neve a helykülönözések végett. Van Mátrai név, van mátrai kerület, van Máttra-Novák, Máttra-Verébél, Máttra-Szele (széle; innen annyi, mint a Máttra széle; s több efféle. Kit érdekelne, hol kelnek e levelek a Máttra környékben? Hisz senki sem nyomozá az „Ipolyparti borborekők” határozott pontját. Irunk itt is, amott is: a mint látunk s hallunk több-helyütt, mi „bolygó lélek.” S noha Nógrád és Heves nem kevésse van képviselve a magyar egyház lapjain: ébredjen minél több szunnyadó erő. S így mi irandunk mátrai — quodlibeteket.*) Öszinte hűség a tudósításban, s igénytelenség az észrevételekben teendik leveleink színezetét.

I.

Aranymenyegző Taron. — A lelkész ur buzgalma és nagylelkűsége. — Idő- és farkasjártat.

Azért-e, hogy a Teremtő az ötvenedik évet megünnepelni parancsolta; vagy, mivel az emberi rövid életnek e nem csekély szakaszát bizonyos állapotban betöltve látni már magában meglepő érzés az éléhez ragaszkodó, s hosszú életre vágyó embernek: mindegy, mindenkor különösen illetődöm, mikor 50 évi jubilaumot hallok említetteti. S én, ki annyi 50 éves áldozár áldásában részesültem, soha sem láttam még aranymenyegzős házassokat, csak valahára tegnap. Taron 72 éves Bazsó János, és 68 éves Balog Anna, kik 1810-ben február 12-én keltek össze szent házasságba, tegnap, azaz 1860-ban, megint február 12-én áldattak meg újra a fiainak virultán örvendő közös anyának, a kath. egyháznak szívlágyító szertartásaival. A nagy-mise alatt, melynél az örömpárnak 4 unokája szolgált, kezeikben fölvirágot égő gyertyákkal, áldozott a tisztas pár; azután föllépett

*) Mi pedig mindenkor szíves köszönettel fogadandjuk azokat.
Szerk.

ft. Köváry János alesperes lelkész ur ama szószékre, melytől őtet sem mellbaja, sem orvosi tilalom visszatartani nem bírják, s kenetes beszédet tartott, az ünnepélyhez alkalmazva. Nekem ezt csak olvasnom jutott a szerenese, s kétszeresen örülök, hogy olvashattam. Egyszer, mert igazi atyát olvasok ki belőle, ki lelki gyermekeinek fájdalom- és örömeiben egyiránt osztozik; azután meg, mert örömmel tölt el engem a szorgalom, s intő példa gyanánt veszem, bárhol ismerjem föl. Meggyőződés az, hogy mikor a szavalandó tárgyat már csupán az emlékezetre, s nem egyszersmind a tollra bizza az ifju elbizottság: akkor szónoklatának ne-továbbján áll, honnan visszatérés igen, de főlebb haladás nincsen. A könyfakasztó beszéd végeztével az oltár elé járultak az öregek násznagyaikkal, s meghajoltak, elnyerni áldását az Istennek, ki fölviditá ifjuságukat, s betölté a jóban kívánatukat; elfogadták a megszentelt gyámbotot és rózsafüzért, s harmatozó szemekkel, mint az egész nép is, érzékenyültek az egyház imáiba. Következett a „Te Deum.” Ezt a soha el nem avulható magasztos éneket is leginkább szeretem ugyan a német „Grosser Gott! wir loben dich” szerint rimezve, és dallamozva; de a latin szövegnek rim nélküli fordítmányát ily szabályosan (nem hiában, hogy az egész nép által gondosan betanulva) énekelteni soha sem hallottam. — Ki kívánhatná, hogy a léleknek ennyi dus élvezete után a testnek elmaradjon vidító tápja? Szíves ebédet nagylelkűen ajánlott a ft. lelkész ur; de a 4 gyermek- és 22 unokával ellátott házaspár fesztelenebb társalgás kedvéért önlakába vonult, hová őket szerető atyjoknak, az esperesnek bőséges adományai követték. — Legszebb pedig ebben az egész historiában az, hogy az aranymenyegzős pár — igen áldott jó lélek: nem torlaszkodott ez soha semminemű felsőbbség ellen; nem volt rabja az itálnak; nem hallatszott ennél per, káromkodás; nem merült föl köztök soha csak gyanuja sem a hűtelenségnek. S bámulatos — nem öszült meg e párnak egy hajszála sem! Hah, minő szorult kebellet álltam én, 49 éves ember, öszbe borult fővel, e két, bogárhajú öreg előtt! Alig hittem szememnek, midőn vigalmukat látogatván, őket először megpillantám. Még kevés arczedők sem igen gyaníttatják előhaladt korukat; legfőlebb talán az, hogy a férjnek hallása eltompult. Meg is forgatta az öreg apó hűséges párját oly magyarosan, hogy a sok deli unoka sem igen látszik különben érteni hozzá. — Isten tartsa őket vidor üregségben!

Időjárásunk igen kellemetlen. Ha fagy, minden esontunk szenved a rögeken; ha nem fagy, alig mehetünk valahová a vizektől. Hő van sokszor, szánut soha. A farkasok bizalmas látogatásokat tesznek itt-ott, s farsangi peccenyéül néhány esiköt és kutyát már requiráltak. Mikor irhatandják azt Magyarokban, mit egykor Angliában: „meglovett az utolsó farkas?” — Valószínűleg soha; míg legalább Magyarbont Lithvániától tenger nem választja. Igen érdekes volt olvasni azon gyógyszerész működését, ki megmérgezett husfalatokkal annyi farkast elejtett. Régi ötletök ez az amerikai „slakóknak, kik az olálkodó jaguároknak mirenyyel sóznak eledelt, s a fára menekvő után kapaszkodó tigrisnek szeméi közé választó-vízlet loesolnak. Mennyit beszélnek, mennyit regélnek az emberek, mikor néha farkas-szemek pillantanak a helységbe. Mi is mondanunk nem sokára egy e vidéken sokak ajkán forgó farkas-történetet a „Kath. Néplap” olvasóinak, mint kik vallási és gazdasági tekintetben sokszor jönnek érintkezésbe a farkasokkal.

Katholikus hitélet.

Sopron, februárhó 29-én. Nincs kétség benne, hogy a lelki élet a felebaráti szeretet jótéteményeiben tenyészik. Az ember, midőn a jótékonyosság gyakorlása által a nyomasztó helyzetet, nyomor-inséget enyhítgeti, koránsem fosztja meg magát, sőt érdemeket szerez és gyűjt. Ily uton-módon gyarapították érdemeiket mindazon nemeskeblűek, kik a Sopron városában létező jótékony, hasznos intézetek létrehozásában közreműködtenek. Főnáll ugyanis: 1-ör „A Katholikus testvérületi egyesület” 1751-dik évtől fogva, melynek kitiűzött célja: fölsegíteni a szegényebb sorsu egyleti-tagokat, s azokat illően elte-

mettetni. A legutóbbi évben a tagok száma meghaladta a kétezeret, a bevétel pedig a hatezer forintot. Ha szólhatna ama sok ezer, kik ennyi idő lefolyása alatt e legtisztább szeretetből keletkezett egylet áldásiban és vigasziban részesültek, elmondanák bizonyára, mily jól esett nekik elhagyatottságukban az egylet jóvoltából kapott tápszer, vagy testi bajaikat mennyire megenyhítették az ingyen kapott orvos-szerek; elmondanák, mennyire megvizsgálták s erősíté őket ama gondolat, hogy bevezetett életpályafutásuk után, ámbátor szegények és szükkők, mégis állásuk- és rangjukhoz képest tisztességesen főgnak eltakarítani, a sirba szállítani; elmondanák, hogy még a sirnál sem pattant szét a szeretet-kapocs, mert a hetenkint mondott szent mise-áldozat s az egyleti tagok könyörgései által még a síron túl is segítették a purgatoriumban szenvedő lelkeik. 2-or Régóta létezik „A k a t h o l i k u s k o n v e n t,” mely négy városi hivatalnok elszegényedett özvegyét vagy áróját fejenként 100 au. ér. forinttal szokta évenként fölsegíteni; s a helybeli szegényebb sorsu, de szorgalmas elemi iskolás-gyermekket ezélszerű téli ruházattal ellátni. Ily adományban az idén 52 fúcska és 52 leányka részesült. A fúcskák közül mindegyik kapott gyapotszövetből felöltényt, sípkát és borjubőr-eszimat; a leánykák pedig szoknyát, főkötőt, harisnyát, és borjubőr-ezípöt; összesen belekerült 673 au. ér. ftba. Az illetők között a kiosztás megtörtént a katolikus elemi iskolának próbatéti terében a tanítók és gyermekbarátok jelenlétében; azután az ezen meleg ruházatnak örvendő gyermekcsereg a káptalan-templomba vezetett, hol a hála-istentisztelet alatt ajtatosan buzgókodék. 3-or „A n ö e g y l e t,” mely az elárvult szegényebb sorsu katonatisztek leánykájának fölnevelése s kiképeztetésére 1853-dik évben alakult, — 14 leánykát, kik egyformán ruháztnak, növeltet a helybeli Orsolya-apácák zárdájában. 4-er „A n ö k j ö t é k o n y e g y l e t e,” megalakulván 1855-ikjében, ezeljaul kintzé: fölsegíteni az elszegényedett családokat és szemérmes koldusokat. Ezen egylettel kapcsolatban van egy étkezési intézet, hol fejenként egy-egy szegény 14 uj krajczárért jól tápláló edelt kaphat; nem különben az egylettel szoros egyetértésben működik egy kötő- és egy varróiskola. 5-ör „A p o l g á r i k ö r h á z,” ápoló gondjaival fölkarol évenként 70 elnyomorodott, elaggott egyént. 6-ör „A m e s t e r l e g é n y e k é s n ö e s e l é d e k b e t e g h á z a,” ide a legújabb kimutatás szerint fölvetetett a mult évben 240 betegeskedő, közülük 181 férfi, 59 nő volt. Az egész évi bevétel tett 3,944 ftot. 7-er „A k i s d e d ö v ö - i n t é z e t,” mely 1838 óta virágzik. — A jótékonyosság, mely ily korszerű, hasznos és jó intézeteket eredményez, oly erény, mely előtt mindenki meghajol.

A szent hit igaz barátja lelki örömmel telik el, valahányszor olvassa vagy tapasztalja, mint buzog és fáradoz a keresztény hívek közül egyik-másik — ajtatos buzgalmának ösztönéből — az Ur szentélyének illő felszerelésében. Szabad legyen e becses lapok hasábjain hálás szívvel fölemlíteni azon önzéstelen tiszta szándéktól vezéreltetett nemeskeblűeket, kik a helybeli szent-benedek-rendűek esinos templomának fényét tetemesen emelék bőkezű adakozásaikkal. Az említett templom kiesinosítottásának ideje óta ft. R i m e l y Mihály, szentmártoni főapát ur ő méltósága 1 új oltárlámpát, 1 pacificalet; 1 aranyos, 1 zöld, 1 kék casulát; 1 oltárszőnyeget, 1 fehér selyem velumot, több karinget finom kelméből, 4 kék, 4 vörös miniszter-ruhát, s egyet az egyházi számára készített; az orgonát kijavíttatta; az ajtókat befestette és kívülről az egész templomot. Azon válasos és gyöngéd keblű urhölgyek, kik ékruhával s egyebekkel kedveskedvén, kintű buzgóságot tanúsítottak, és szép, valóban utánzásra méltó példát adának, e következők: gr. S z e c h e n y i Pál neje 1 új casulát; M e n d e l Mária asszonyság ő nagysága 1 kék velumot, 1 ciborium-köpenyt, két vánkost; S z e c h e n y i Dorka gróf kisasszony művirágokat; Wallheim Josepha asszonyság szép oltárszőnyeget és két selyemvänkost; D ö r y Julianna kisasszony oltárterítőt ajándékozott. Az Isten házának földszítésére szánt ily adományoknak öntudata erősítő és szelid, mint a fölűdítő esti harmat, mely mérsékelt hűvességet terjeszt, és a virágokat szebbíti, illatárjokat nagyobbitja.

Figyelmet érdemlő eset fordult elő városunkban, miként a soproni német újság ez idei 24-dik számában olvasható. Ugyanis S. J. dömölki molnár februárhó 23-dikán a helybeli „Arany ka-

kashoz” ezimzett vendéglőben meghálván, másnap reggel elutazott, és csak Újfalú körül mintegy hétórai utazás után vevé észre, hogy hiányzik a tárczája, melyben körül-belül 3000 ft volt, és az ágyban a vánkos alatt felejté. E miatt nagyon elbuzgult magát; visszafelé hajtatott, és a késő estve megérkezettnek legott hiány nélkül kézbesíté a keresett jószágot a kakas-vendégfogadó, kinek fölügyázására bizta a jó szobaleány a megtalált tárczát. Az igazán meglepetett molnár tüstént átadott 20 ftot a becsületes szobaleánynak, és megígérté neki, hogy évenként hasonló mennyiséget fog ajándékozni februárhó 24-dikén. Az ily emberséges cselekedet valóban dicséretre méltó, de a szobaleány becsületessége is igazságos jutalmat érdemel.

F. A.

Pécs, febr. 22-én. Isten kegyéből elértek a napot, melyen az anyaszentegyház e szavakkal inti híveit a megtérésre: „Emlékezzél meg ember, hogy por vagy és porrá leszel.” Sokszor szinte sir az ember fájdalomában, midőn látni kénytelen a napról napra növekedő és szétágazó hitetlenséget, különösen a tapasztalatlan fiatalok között, kik nem hallgatva semmi intésre, vakon rohannak a veszedelemnek, honnét nem leszen szabadulásuk. Nem vádképen, hanem tapasztalásból mondom, hogy mindennek legnagyobb részét a szülők okai, kik kényők-kedvőkre hagyják gyermekeiket; ha talán néha meg is intik, mintán a sokat már önmaguk sem állhatják ki, de szigorubb rendszerről mindamellett nem gondolkodnak. — De hagyjuk e szomorító jelenséget, s e helyett inkább egy szivindító szép esetet fogok esetelni, mely hasonlólag az evangéliumi jó maghoz, jó földbe esett, és meghozta százszoros gyümölcsöt. Ugyanis egy névtelen, pécs-külszigeth-városi plebániában lakó özvegy, közönséges polgárnő megtakargatott, fáradságosan szerzett fillereit azon megjegyzéssel hozta a lelkeszi lakba: hirdetessék ki, ugy mond, hogy egy jötevő a plebániabeli házi szegények között pénzt fog kiosztani; jelenjenek tehát meg 22-én nagymise után a plebánia-lakon. — Midőn mondá a lelki-anya: „Igen, kedves néném, de akkor nagyon sokan jönnek majd össze; jobb lenne, ha maga osztaná ki közöttök, ugy is ismeri a házi szegényeket;” felelé: „Ne gondoljon vele lelki-atyám, ha százan, vagy felül lesznek is, mindannyinak jut egy-egy ezüst huszas; magam pedig nem akarom kiosztani, mert így rám ismernének. — És ugy lőn. Többen voltak száznál; az öregebbek mind egy-egy ezüst huszast kaptak, a gyermekek pedig ki őt, ki tiz garast. Erről aztán elmondhatjuk, hogy csakugyan százszoros gyümölcsöt hozott békéttetésben. Meddig kellett szegénynek gyűjtögetni, míg ennyit összeszedett; hiszem, hogy sokszor magától is megvonta. De csak is ez által mutatta meg igazán, hogy ugy szereti felebarátját, mint önmagát, s nem tudja bal karja, mit eselekedett a jobb. — A szegényeknek áldása, kiknek könyeit egy időre letörölte, nem fog sikertelenül maradni; mert ha nem is tudják, honnét e véletlen szerenése, tudja azt jól a mennyei Atya, a szívek és vesék vizsgálója, ki legkisebb jótettet sem hagyand jutalom nélkül! —

Van városunknak gr. N e s e l r o d e püspök ő méltósága által alapított, a nemes város és egyes jötevők által gyarapított körháza, mely újabb időkben a paulai sz. Vinczéről nevezett neni-kék kezelésére bizatott, kik telfogva szent hivatásukat, oly pontosan felelnek meg terhes vállalatuknak, miszerint még legnagyobb ellenök sem mondhatna felőlök mást, mint hogy ők valóban Isten áldásai önző korunkban. Ide hívlak titeket szent hitűnk kiesinylői: nézzétek meg, mint ápolják a szülők, testvérek s jó barátoktól elhagyott sinlődöket minden személy-, vallás- és nemzet-különbség nélkül ez angyal-szelid teremtmények, kiknek semmi sem nehéz, hol felebarátjok testi és lelki hasznára lehetnek. Örömet fosztják meg magukat a máskép testünkre nézve oly szükséges üdítő álomtól, s az éjt nappallá változtatják, mint szerető édes anya kised esecsemője mellett, csak hogy szenvedő embertársuknak segítségére készen álljanak. Ezen intézet a nagyérdemű várostanács partfogása- és gondoskodásából egyszersmind elaggottak és elhagyottat árva hajléka is, hol a sors csapásaitól üldözöttek, és elhagyott árva tehetetlenek a leggondosb ápolásban részesülnek egy-egy néni-ke felügyelése alatt. Ezt csak azért is megemlítem, hogy sok keresztény anyát megezáfoljak, kik azzal mentegetik sokszor magukat a templombóli elmaradás miatt, mivel hogy gyermekeikkel voltak elfoglalva. Ide szeretnétek vezetni titeket, kereszt-

tény anyák, hogy lássátok e 25—30-ból álló ártatlan gyermek-sereget, kiket egy nénike tisztogat és rendez, mily szépen jelennek meg reggeli hat órákor télen-nyáron a szent misére rendezőkkel együtt, s hogy tanulátok meg legalább ezen ártatlanoktól szent hitünk parancsait pontosabban teljesíteni. — Isten áldása lengje körül önfeláldozó fíradásait a nemeslelkű nénikéknek, valamint a város tanácsának, s egyes polgárainak áldozatkészségét is!

Szigetköz (Darnó-Zseli), februárban. E kis ikerhelység-ről eddigi leveleimben egy árva szóval sem emlékeztem, holott okom vajmi sokszor lehetett volna rá. Ilyen az ember! mindig a távolban fürkész, és a mi előtte van, azt nem látja; hasonlólag azon tudóshoz, ki mindig csak a csillagok járását mérgette, míg a lábai alatt elterülő vermet csak akkor vette észre, mikor már nyakig benne találta magát. No de se baj! „a mi halad el nem marad,“ tartja a közmondás. Kezdjük meg tehát darnói szemlénket, még pedig először is az Istenel; nézzünk be az ő házába, ugy illik, hogy először a legfőbb Urnál tisztelgünk. A templom, mint e két helység közös anyja, a falun kívül áll, a szépen rendezett sírkert közepén. Jámor őseink szerettek a templom körül temetkezni, mint ezt hazaszerte több helyen maig is láthatjuk; van is abban valami, hogy a szentek (mert erre vagyunk hivatva) földi maradványai a szentély körül nyugodjanak, s várják a boldog feltámadást annak érdemeiből, ki naponkint áldozza fel magát az élők s holtak üdvéért. Szép szokás volt ez azért is, mert a hívek valahányszor az Isten házáat látogaták, mindig eszükbe juthatott a „memento mori,“ — „ma nekem, holnap neked.“ Csak aztán oláig soha se jusson a dolog, mint több évvel ezelőtt bizonyos helyen saját szememmel láttam, hogy az isteni-szolgálat alatt a helység fiatalsága a szomorúfűzek árnyában a sírdombokon hasalt; s míg mások benn a templomban ajtatoskodtak, addig ezek neki vetkőzve, kényök-kedvök szerint elbeszélgetve — hüseltek. A halál, lehet mondani, nagy tanító és üdvös leczkét osztogat; de csak annak, a ki hallgat rá. . . A darnói templom a religio-alapítvány védnöksége alatt áll; de azért bizony sokszor igen is eikél körülötte, ha valaki az irgalmasság filléreivel megörvendeztetni. Az első, ki tudomra szeméit rávetette, főmagasságu biboros főpásztorunk volt, küldvén szükségéi fedezésére 10 pfit. Ily példa hatás nélkül nem maradhatott; de nem is maradt, mert ime az előttem fekvő adakozási-lajstrom 209 a. é. forintról tanuskodik. Ha a hely szükség nem kellene gazdálkodni, szeretném ide ígtni az egész névjegyzéket; de legyen elég annyit mondani, hogy egyházi és világi, szegény és boldog, öreg és fiatal, még jámbor eselések nevei is egymást váltják fel, a mint az egykor a életkönyvéből világosabban és részletesebben is ki fog tűnni. Csak is az elismerés adóját kívánom leróni, mikor kivételképen megemlítem t. ez. T a l a b é r János nováki kasznár urat, kinek adakozása 50 pfitra rug. — E nemes tett egy szép örömnapot hozott e helység jólelkű lakóinak február 6-án, a mikor a szent mise végeztével a kerületi ft. esperes ur lépett az oltárhoz és kenetteljes felszólalása után beszentelte a két oltárvánkost, temetési gyászlobogót, egy ezüsttel himzett fekete misemondó-ruhát; mindez, hozzávéve még a négy újdun-uj miniser-ruhát az említett adakozás áldásos gyümölcse. Ugyanaz nap helyeztetett nyugalomba e helység veterán mestere is, ki ez állomáson töltött ötven év után, e nem kis nehézséggel járó hivatalt erősebb s alkalmasabb vállakra ruházta át. Hogy a számára megrendelt nyugalom-kenyér nem lesz panaszos, azt tudom; de hogy elégséges is lesz, arról ő főmagassága kegyes főpásztorunk minapi körlevele kezkesedik, melyben e helység szép eljárását dieséri s magas megelégedésére méltatta. Jó jel az is, hogy mult évben a Kollonich-féle mesterdíjat a hedervári kerületből egyszerre ketten nyerték el, u. m. a darnói és ladoméri mesterek; évenként mindegyik huz 60 pfitot.

Ösztől kezdve majd egész télen át azzal biztatott minket az öreg Duna, hogy unokájával (a kis Dunával) kirándulást teendnek helységünkben; és mivel a mai időben a hideg fürdőkét annyira ajánlják, azért, ugy látszik, fel is tette magában, hogy csupa udvariasságból majd meg is usztat bennünket. Most már meglehetősen veszélyen kívül volnánk, azért a léleket is visszatért lassankint bujdosásából: a miért is a nagyidai hősök példájára elhatároztam a kölesönt visszaadni és a Dunán

átstrandolni Me c s é r r e . . . „No ezer szereneséje, hogy valahára mutatja magát! Uramfia, össze-vissza bujkál minden szegletet, hogy valamit a tolla hegyére csiphessen; csak vártam, mikor kerül már reánk is a sor.“ Ezen üdvözléssel fogadtam az én kedves szomszéd uram. . . Ha a mecséri kis góthalaku templomba benyit, csaknem elvesz szemed világa a sok aranytól, melyet — el lehet mondani — ugyancsak nem kimélték. El is hiszem; mikor csak magának a szöszéknek megaranyozására néhányan, a nélkül, hogy felszólítva lettek volna, 120 pfit gyűjtöttek; a többi pedig a kifetéssel együtt majd nem egészen egy főuri erszényből került ki. A templom egyik földszét teszi egy nagy, széles arany-rámájú kép, mely a helybeli koresmából került oda, a hol van; ezt csak azért említem, mert napjainkban valamint nem találni minden bokorban nyulat, szintugy ilyesmit sem lehetne minden helységről megírni. Hajdanában, természetesen e részben is másképen álltak az actiák, legalább egy, kezeim közt levő irat minden áron azt akarja velem elhitetni, hogy a régibb vallásos korban a koresma nem az volt, a mi ma. Az említett irat sz. Theodot, egy jámbor koresmáros vértanúságáról szól. Halljuk e rendkívüli ember életének egyes töredékeit, ki a csap-székéből a vértanu-halálra, imen pedig a választottak boldog lakóhelyére tudott szert tenni! Először is az áll róla: „Sz. Theodot a gyönyöröket büjtöléssel, a kényelmet mértékletességgel, a bírvágyat pedig javainak a szegények közti kiosztásával szokta volt megtörni, mert jelentéktelen fogadói üzletét — püspöki tisztégnak tekintette; azért az elnyomorodottakat segíté, a betegeket ápolá, a szenvedőkkel szenvedett, a kiesapongóknak önmegtartóztatást ajánlott, az iszákosokat a részegeskedéstől elvonta.“ Kültvén ezalatt a Diocletian-féle üldözés „a szökevény keresztényeknek nem volt menhelyök, az áldozatok odahagyák az oltárokat, oda a templomok esarnokait is; ezalatt Theodot semmi veszélytől vissza nem rettenve, egyedül harezott a szent ügyért; mert a vendéglői üzletet is nem nyereszkesedésből gyakorolta, hanem azon gondolkozott, mint válhatnék az üldözöttek biztosságára. Ki is gondolta volna a pogányok közül, hogy egy vendéglőben ennyi vallásosság rejlik? (Ej, napjainkban is méltán lehetne ezen kérdőjelet használni.) Ezen igazságos ember háza tehát vendéglő, s egyszersmind az odamenekülteknek esendes vallási révpartja, az odaelrejtetteknek pedig biztos imahelye volt. Ez a hívekre nézve ugyan az volt, mi hajdan a vízözönből kimenekülteknek Noe bárkája. Mert valamint akkorában, midőn az egész világon minden kiirtatott a vízözön által, semmi-féle szabadulási mód nem volt, ha ki csak kevésé is tért el a bárkától: ugy városunkban is senki sem szabadulhatott meg a keresztények közül a vértanu (sz. Theodot) házában kívül. Fogadója tehát a hívek imaháza, az idegenek szállása, az áldozatok oltára lön, melyen a sz. áldozatot mutatták be a Mindenhatónak; mindnyájan ugyanis oda menekültek, mint a hajótörest szenvedettek a sajkába. E nyeresége volt e megigazultnak vendégfogadói üzletéből, ezek a vértanu keresztének gyümölcsei, s minden igaz hívő előtt tudva volt, hogy e vendéglő a veszélybe-forgók legbiztosabb menhelye“ stb. (Lásd Ruinart: Hiteles vértanui emlékiratok. 3 köt. 63. lap.)

Varga Mihály.

K ü l ö n f é l é k .

— Apremontrei kanonok-rend esornai conventje szomorodott szívvvel jelenti szeretve tisztelt rendfőnökének, nagyságos és ft. S z e n e z y Imre esornai, horpási, türjei és jánosihidi prépost urnak f. hó 2-án, a haldoklók szentségei fölvele után történt elhunytát. Hideg tetemei f. hó 5-én reggeli 10 órákor a prépostsági sirboltba tételnek le.

Kelt Csornán, martius 2-án 1860.

— A mult 1859-ki év folyama alatt a „Kath. Néplap“ utján kihirdetett s az illető helyekre beszolgáltatott kegyes adományok összege: 1,834 frt 58 kr. a. ér., 3 ezüst huszas és 11 db arany. Nevezetesen begyűlt: pápa ő szentsége részére 4 db arany; Szent-István-oltárra 898 frt 14 kr. a. ér. és 7 db arany; a pest-lipótvárosi templomra 531 frt 28 kr. a. ér.; a pesti légeny-egylet számára 15 frt; a Kis-Várdán létező „Szeretet-társulat“ részére 4 frt 20 kr. a. ér.; a chinai gyermekek megmentésére

285 ft 89 kr. a. ér. és 3 ezüst huszas; a jerusalemi sz. sir őreinek 39 ft 63 kr. a. ér.; afrikai missiókra 10 ft 23 kr. a. ér.; kelet-indiai missiókra 18 ft 80 kr. a. ér.; amerikai missiókra 22 ft 48 kr. a. ér.; a Szent-Bonifác együletnek 2 ft 57 kr. a. ér.; a Margit-szigeten emeltetendő Sz.-Margit-kápolnára 1 ft a. ér.; a Magyarhonban alapítandó Arimathiai-Sz.-József-egyletnek 4 ft 20 kr. a. ér.; a bécsi Arimathiai Sz.-József-egyletnek 1 ft 26 kr. a. ér.

—Épen most hagyta el a sajtót a következő című munka: „Vasár- és ünnepnapok egyházi beszédek.” Szerző Nedeczky Gáspár, dömösi plebánus. Pest, 1860. 8-dr. 366 l. Ara 2 ft a. ér. Kapható Pesten a központi papnöveldeben, és Esztergomban szintén a papnöveldeben.

—Majlént: „**Hazánk.** Közlemények a nemzeti történet és honismeret köréből” című folyóirat második évfolyamának III.—VI. füzeté Szepessy Ignác pécsi megyés püspök és Kazinczy Ferencz arezképeivel s számos fametszvényekkel. Szerkesztő Török János, a magyar akadémia tagja. Pest, 1860. N. 8-dr. 129—380 l. Tartalma: I. Magyar Pantheon. 1) Négyesi báró Szepessy Ignác pécsi püspök, arezképeivel. Mendlik Ágostontól. 2) Rozgonyi Simon, Sarkady Istvántól. II. Magyar krónika. Bécs városa nevezetességei. Dr. Hegedűstől. III. Irodalmi emlék. Salamon, Magyarország királya. Irta diákui Friz András J. T. fordította Mártonffy József Jézus-társaságbeli, utóbb erdélyi püspök. Közli dr. Ötvös Ágoston. IV. A hazai művészet kincstára. Egy festett kezdőbetű, az esztergomi főegyház könyvtárában őrzött Bakaes-féle gradualéből. Két fametszvényvel. Közli Paur Iván. V. Magyar régiségek. Szalkán (Zalka) László esztergomi érsek és magyar primás czimere. Egy fametszvényvel. Magyarazza Paur Iván. VI. A hazai történelem oklevéltára. 1) Szoliman zultánnak a mohácsi ütközetnél nyert győzelmi hírdető-levelé. Törökből fordította Vámbéry Armin. 2) A két Serédy. Korrajz a magyar nemzet multjából. Közli B. Balassa Antal. 3) Adatok és oklevelek II. Rákóczy Ferencz és a szathmári békekötés történetéhez T. J. 4) A Jászság a török foglalás idejében 1565—1685. Korrajz. Irta Kempelen Győző. VII. Jelenetek az ősi magyar közéletből. István es. k. főhercegnek, Magyarország nádorának ünnepélyes beigtatása Pest, Pilis és Solt törvényesen egyesült vármegyék főispáni székebe 1847-dik évi october havában. A pestmegyei közgyűlési jegyzőkönyv szerint. VIII. A jelenkor mozzanatai. 1) Kazinczy Ferencz évszázados ünnepe. A koszorus író mellszobra képével. 2) Primási aranymise. 3) Az erdélyi muzeum megnyitása.

E részint arezképekkel, részint egyéb rajzokkal ellátott s a nemzeti érzelmek gyönyörködtetésére, a hazafiai szellem megszilárdítására s a történet tanulságainak terjesztésére szánt, s nyolcz füzeten megjelenő nagy 8-adrétű, igen érdekes munka előfizetési ára: 5 ft a. ér. Az előfizetési díjak „Hazánk” kiadó hivatalához (Egyetem-utca 4. sz.) Pestre bérmentesen intézendők.

Szent-István-Társulati ügy.

Szent-István-Társulati rendes új tagok és előfizetők (vége): Székesfehérvári egyházmegyében: Kurecz Ignác tanuló Székesfehérvárt; nt. Krausz Sebestyén káplán Bodaikon; mélt. gr. Schönborn Ervin; t. ez. Boda Imre tisztartó Sz.-Mihályon; t. ez. Seherer Elek tisztartó Kis Somlyón; t. ez. Barabás János kasznár; t. ez. Bögözy Mihály számtartó Bodaikon; t. ez. Schuster Károly ispán Szabadbattyánban; t. ez. Kokácsy Ferencz kasznár Szabadbattyánban; nt. Fritsz Eduárd sz.-f.-r. áldozár Székesfehérvárt; t. ez. Kolosváry Miklós birtokos Tabajdon.

Szombathelyi egyházmegyében: tek. Ernusz Kelemen birtokos és nyug. főhadnagy Oladon; t. Loránt Imre ést. Homolka János papnövendék; t. ez. Fehér József kerületi jegyző Turnischán; t. ez. Némethy Elek iskolamester Turnischán.

Váczi egyházmegyében: Szvoboda Ferencz jogszigorló Csepán; nt. Huszár Antal plebánus Ujbicskén; tek. Morauchik György es. kir. járaskapitány Jászapátiban; t. ez. Gör György es. kir. tollnok Jászapátiban; tek. Khindl Ignác mérnök Jánoshidán; tek. Tóth Károly mérnök Jászapátiban; tek. Dorfner Antal árvabizottm. pénztárnok Jászapátiban; t. ez. Tóth István városi jegyző Kecskeméten; nt. Demka János káplán Vácson; nt. Gugger Mórész sz.-f.-r. püspöki gyón-tató-ata; t. ez. Gilling János gazdalkodó Mezőturon; t. ez. Farkas Imre segédtanító Mezőturon; t. ez. Dani Ferencz pusztatói közbirtokos; tek. Kermeszky Vass Irma urnő Mezőturon; Fridrik Róza kisasszony Mezőturon; tek. Sinka-Pál Aloyzia urnő Mezőturon; tek. Szabó-Bodnár Julia urhölgy Kuriapusztán; t. ez. Máltay Pál es. kir. adópénztári ellenőr Mezőturon; t. ez. Lazay Lajos vasuti hivatalnok Mezőturon; t. ez. Gaizágó Tivadar birtokos Turpásztón; t. ez. Palla László es. kir. szolgabírói irnok Mezőturon; t. ez. Mihályfy Ferencz magánzó Mezőturon; t. ez. Hampe Antal vasáros Mezőturon; t. ez. Jeszenszky Ferencz vasáros Mezőturon; t. ez. Kiss István vegyeskereskedő Mezőturon; t. ez. Szvoboda Ferencz ügyvéd Mezőturon; t. ez. Erdős Áron polgármester Mezőturon (előfizető); t. ez. Nagy Sándor es. kir. közigazgató Mezőturon (előfizető); tek. Biró István ügyvéd Mezőturon (előfizető); t. ez. Hegedűs Zsigmond törvényszéki segéd Mezőturon (előfizető); t. ez. Palla József szolgabírói irnok Mezőturon (előfizető); t. ez. Bednár János világi tanfelügyelő Mezőturon (előfizető); t. ez. Busai Károly jegyző Majsán; nt. Fehér István plebánus Sződön.

Veszprémi egyházmegyében: nt. Muraközi János plebánus Hahoton; nt. Vidra Ferencz plebánus Ollán; nt. Kákosi László plebánus Sz.-Balázson; nt. Surics Menyhért h.-plebánus K.-Komáromban; t. ez. Varga Imre kerületi jegyző Nemesapátiban; ft. Kulesár Fabián pr. r. kanonok és jöszágigazgató; t. ez. Kegli Nándor gyógyszerész Szilben; ft. Bolaházy Miklós prem. kanonok s tanár Keszthelyen; t. ez. Bőröndy János urad. pénztárnok Keszthelyen; nt. Ernyey József káplán Keszthelyen; Keszthelyi társaskör; nt. Maleck Lajos sz.-b.-r. áldozár, zalavári plebánus; t. ez. Megyeri Lajos földbirtokos Keszthelyen; t. ez. Oberchall István polgár Keszthelyen; t. ez. Pflizterer Károly gyógyszerész Keszthelyen; tek. Rohrer László es. kir. szolgabíró Keszthelyen; ft. Svastics Károly apát s plebánus Keszthelyen; t. ez. Szép László ispán Balaton-Sz.-Györgyön; t. ez. Vlasics György magánzó Keszthelyen; Alesperesi tanítói könyvtár; nt. Schönauer Endre e. r. áldozár s plebánus Polányban; nt. Pados Lajos káplán Felsőiskázon; nt. Bokáncsi György plebánus Szepteneken; nt. Bacsó János ref. lelkész Ságváron (előfizető); t. ez. Ambrus Lajos altanító; tek. Bemüller Teréz asszonyság; nt. Czugi Bálint segédpap; t. Ellman János papnövendék; nt. Kiss János segédpap; nt. Vieder Rupert segédpap; t. ez. Scheffer Alajos ker. jegyző Sz.-Balázson.

Kegyes adományok.

Pápa őszentsége számára: egy szegény somogyi plebánus megtakarított fillérből a teljes Sz.-Háromság nevében 3 ft a. ér. Szent-István-oltárra: ft. Mácsy Imre esp. pleb. ur Eperjesen 2 ft a. ér., ugyanaz (az Ürményi felett mondott beszéd két példányáért) 40 kr. a. ér.; tek. Bessenyi Kertész József ügyvéd ur Eperjesen a sz.-ferencziek zárdájában névnapot ülő kis szerény társaság részéről beküldött 8 ft 72¹/₂ kr. mely összeghez ő családjal együtt adott 1 ft 27¹/₂ kr. a. ér.; nt. Horváth Ferencz közzéppályai plebánus ur 48 kr. a. ér.; tek. Kis Mihály főügyvéd Esztergomban 1 ft 54 kr. pp.; nt. Rende József gutai plebánus ur 57 kr. pp.; nt. Fehér János gutai káplán ur 57 kr. pp.; egy valaki Esztergomból 1 ft 50 kr. a. ér.; nt. Pólyi-Stumm Arnold zohori pleb. ur (Ürményi felett mondott beszéd 2 példányáért) 40 kr. a. ér.; egy névtelen Ikervárról 2 ft ezüstben; egy szegény somogyi plebánus megtakarított filléreiből 1 ft a. ér.; V.-Namenyből Demjén István gyűjteménye 20 ft 45 kr. a. ér. Egy szegény somogyi plebánus megtakarított filléreiből a pesti Oltár-egylet részére 1 ft a. ér.; a pesti lipótvárosi templomra 1 ft a. ér.; a budai sz.-vér-társulatnak 1 ft a. ér.; a jerusalemi sz. sir őreinek 2 ft a. ér.; a sz.-gyermek-társulatnak 1 ft a. ér.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDÁS RUDOLF.

PESTEN, EMICH GUSZTÁV KÖNYVNYOMDÁJA BARÁTOK TERE, 7. SZAM.